

kronika

MARZENA LEMANOWICZ¹

PROFESOR MIECZYŚLAW ADAMOWICZ DOKTOREM HONORIS CAUSA UNIwersYTETU PRZYRODNICZEGO W LUBLINIE

Otium sine litteris mors est et hominis vivi sepulture
Seneka

Dnia 21 stycznia 2009 roku odbyła się uroczystość nadania prof. dr. hab. Mieczysławowi Adamowiczowi tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Uroczystość wręczenia tego honorowego tytułu naukowego odbyła się w Centrum Kongresowym UP w Lublinie. Uczestniczyło w niej wielu dostojnych gości, a przewodniczył jej prof. dr. hab. Marian Wesołowski, JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, który również otworzył uroczystość i przywitał licznych gości. Wśród gości obecni byli przedstawiciele wielu ośrodków naukowych, m.in. Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Polskiej Akademii Nauk. Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie reprezentował JM Rektor prof. dr. hab. Alojzy Szymański oraz byli rektorzy – prof. dr. hab. Tomasz Borecki i prof. dr. hab. Jan Górecki, Kanclerz dr inż. Władysław Skarżyński, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych prof. dr. hab. Bogdan Klepacki wraz z prodziekanami, Dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji prof. dr. hab. Andrzej Chochowski oraz wielu pracowników i przyjaciół Profesora z Wydziału Nauk Ekonomicznych. Na uroczystości nie zabrakło również przedstawicieli władz sa-

¹ Autorka jest pracownikiem naukowym Szkoły Główniej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (e-mail: marzena_lemanowicz@sggw.pl).

morządowych i rządowych województwa lubelskiego oraz rodziny Pana Profesora.

Mieczysław Adamowicz urodził się 20 kwietnia 1939 roku w Zarzeczcu koło Zamościa. Po ukończeniu szkoły podstawowej kontynuował naukę w Technikum Rolniczo-Tytoniarskim, a w latach 1957–1962 studiował na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Po studiach, w latach 1962–1965, pracował w Ministerstwie Handlu Zagranicznego w Centralnym Inspektoracie Standaryzacji. W 1965 roku rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną jako asystent w Katedrze Polityki Agrarnej na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW. W tej katedrze, która przekształciła się w Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Polityki Agrarnej, pracował do 1976 roku. W tymże roku powierzono mu obowiązek zorganizowania Zakładu Rolnictwa Światowego, w którym pracował do 1990 roku. Wówczas został przeniesiony do nowo powstałej w wyniku reorganizacji uczelni Katedry Polityki Agrarnej i Marketingu, którą kierował od 1991 do końca 2008 roku.

Droga rozwoju naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego Profesora jest nierozzerwalnie związana ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym obronił w 1969 roku pracę doktorską, a w 1975 roku uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ekonomiki rolnictwa. W 1982 roku decyzją Rady Państwa otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych, a w 1989 roku tytuł naukowy profesora zwyczajnego nauk ekonomicznych. W latach 1978–1982 pełnił funkcję prodziekana wydziału ds. studenckich, a w latach 1982–1987 sprawował funkcję dziekana Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego.

Poza SGGW pracował dodatkowo w wielu innych instytucjach naukowych i edukacyjnych. W latach 1988–1992 był zatrudniony w Instytucie Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN. Od 2000 roku do chwili obecnej pracuje w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, będąc dyrektorem Instytutu Ekonomii i Zarządzania, a od 1 września 2009 roku Rektorem tej uczelni. Również od 2000 roku do chwili obecnej pracuje w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie (dawniej Akademii Rolniczej), pełniąc funkcje kierownika jednego z zakładów.

W działalności naukowej Profesora można wyróżnić kilka kierunków naukowo-badawczych: problemy rolnictwa krajów rozwijających się, rola instytucji w rozwoju wsi i rolnictwa w Polsce, tendencje rozwojowe rolnictwa światowego i międzynarodowego handlu rolniczego oraz ich powiązanie z gospodarką żywnościową Polski, rolnictwo i podstawowe rynki rolne Polski w procesie stowarzyszenia i integracji z UE, podstawy kształtowania zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa, rola wiedzy, innowacji i kapitału społecznego w kształtowaniu rozwoju wsi i rolnictwa w warunkach integracji międzynarodowej i globalizacji. Wymienione kierunki badań znajdują odzwierciedlenie w dorobku naukowym Profesora, który obejmuje około 600 prac naukowych. Na dorobek ten składa się około 480 prac naukowych opu-

blikowanych w formie monografii, rozdziałów w monografiach, studiów i rozpraw oraz artykułów naukowych autorskich, współautorskich i pod redakcją Profesora. Około 25% z tej liczby to opracowania w językach obcych. Publikacje artykułowe ukazywały się w czołowych krajowych czasopismach naukowych, m.in. „Zagadnieniach Ekonomiki Rolnictwa”, „Wsi i Rolnictwie”, „Życiu Gospodarczym”, „Wsi Współczesnej”, „Handlu Zagranicznym”, a także w czasopismach uczelnianych, jak też w materiałach konferencyjnych i pokonferencyjnych. Pozostałą część dorobku naukowego (około 130 pozycji) stanowią recenzje publikowane i wydawnicze, noty informacyjne, ekspertyzy, prace popularno-naukowe. Profesor napisał 51 recenzji w przewodach doktorskich, 24 recenzje w przewodach habilitacyjnych oraz 23 recenzje w przewodach o nadanie tytułu profesora. Analizując działalność naukową Profesora, należy zauważyć wzrost aktywności publikacyjnej po uzyskaniu samodzielności naukowej, w szczególności tytułu i stanowiska profesora. Do 1989 roku Profesor opublikował trzy samodzielne prace książkowe: *Egipt – rewolucja społeczno-gospodarcza* [1971] (praca doktorska), *Kółka rolnicze w rozwoju wsi polskiej* (praca habilitacyjna), *Handel zagraniczny a rolnictwo* [1985]. Po uzyskaniu tytułu profesora ukazują się znane prace, takie jak: *Ochrona konkurencji i rynek rolny* [1998], seria tomów *Rolnictwo w procesie integrowania Polski z UE* oraz seria wydawnicza *Prace Naukowe Katedry Polityki Agrarnej i Marketingu*, licząca aktualnie 45 tomów.

Profesor był koordynatorem, kierownikiem i wykonawcą wielu projektów badawczych w systemie wcześniej realizowanych programów węzłowych, projektów KBN i projektów międzynarodowych. Spośród grantów KBN należy wymienić dwa projekty: „Rozwój systemów marketingowych na rynkach rolnych” (1997–1999) i „Rola podmiotów gospodarczych, instytucji i społeczności lokalnych w zrównoważonym rozwoju wsi i rolnictwa” (2001–2004). Profesor był również kierownikiem 12 grantów promotorских. Spośród programów międzynarodowych należy wymienić projekty Unii Europejskiej: Tempus, Jean Monnet, Socrates, TESSA, a także projekt prowadzony we współpracy z Cornell University. Obecnie Profesor bierze udział w dwóch projektach badawczych UE – SEAMLESS i ISAFRUIT, w których koordynuje udział strony polskiej. W latach 2005–2007 prowadził badania porównawcze dochodów rolnych w Polsce i w Chinach wspólnie z partnerami z Chińskiej Akademii Nauk Rolniczych i z Uniwersytetu Rolniczego w Henan.

W swojej działalności naukowej Profesor Mieczysław Adamowicz wniósł oryginalny wkład w rozwój nauk i wiedzy w zakresie teorii i uwarunkowań rozwoju rolnictwa w krajach rozwijających się, podstaw teoretycznych i analiz problematyki handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi, teorii i praktyki integracji międzynarodowej, teorii zrównoważonego i wielofunkcyjnego rozwoju wsi i rolnictwa, konkurencyjności i współpracy w rozwoju sektorów i układów lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia wiedzy, innowacji i kapitału społecznego.

Bardzo ważnym przejawem działalności Profesora jest działalność dydaktyczna i kształcenie kadr naukowych. Był on promotorem 31 zakończonych przewodów doktorskich, w tym 7 obcokrajowców. Jest też promotorem 10 wszczętych przewodów doktorskich. Liczby te świadczą o dużej sile przyciągania przez Profesora młodych adeptów nauki oraz szerokich horyzontach intelektualnych, dużej życzliwości i opiekuńczości. Do tego należy dodać wspomniane powyżej 24 recenzje w przewodach habilitacyjnych oraz 23 recenzje w przewodach o nadanie tytułu profesora. Liczby te świadczą o wielkim autorytecie Profesora zarówno w kraju, jak i za granicą. Ponadto należy podkreślić, iż na liście byłych doktorantów Profesora i osób, w których przewodach habilitacyjnych i profesorskich uczestniczył, jest wiele osób, które dziś są wybitnymi praktykami, profesorami różnych uniwersytetów, w tym zagranicznych. Profesor Adamowicz był również promotorem około 600 prac magisterskich.

Wysoki poziom osiągnięć w zakresie kształcenia kadr był możliwy dzięki, prócz rozległej wiedzy ekonomicznej, przestrzeganiu kilku zasad, a mianowicie: opieraniu stosunków międzyludzkich na wzajemnym zaufaniu, uznawaniu ważnej roli współpracowników, partnerskim rozwiązywaniu problemów, uznawaniu prawa do dużej samodzielności każdego z pracowników.

Działalność dydaktyczna Profesora obejmuje prowadzenie wykładów, ćwiczeń oraz seminariów magisterskich i doktorskich. Profesor prowadzi zajęcia z następujących przedmiotów: geografii ekonomicznej, polityki agrarnej, wspólnej polityki rolnej, podstaw agrobiznesu, ekonomii porównawczej rolnictwa, strategii ochrony konkurencji, marketingu terytorialnego, ekonomii miast i regionów, strategii rozwoju lokalnego, polityki regionalnej, polityki społecznej, integracji europejskiej.

W latach 1978–1982 Profesor Adamowicz pełnił funkcje prodziekana do spraw studenckich, a w latach 1982–1987 przez dwie kadencje był wybierany na dziekana Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW. W tym czasie zostały zainicjowane i częściowo wdrożone koncepcje rozszerzenia obszaru działalności Wydziału na inne formy i kierunki studiów. Przybrały one formę trzyletnich zawodowych studiów inżynierskich „Rynek rolny i spółdzielczość” oraz uzupełniających studiów magisterskich „Zarządzanie i marketing w agrobiznesie”.

Wpływ Profesora na kierunki kształcenia na Wydziale odbywał się poprzez udział w pracach Komisji Dydaktycznej, którą kierował przez dwie kadencje, a także poprzez pracę w radach programowych Międzywydziałowego Studium Gospodarki Przestrzennej oraz Międzywydziałowego Studium Turystyki i Rekreacji. Przez 4 kadencje był członkiem Senatu Akademickiego SGGW.

Oprócz działalności naukowej i kształcenia kadr na potrzeby nauki nie sposób pominąć zaangażowania Profesora Mieczysława Adamowicza w prace organizacyjne na rzecz nauki. W czasie swojej działalności naukowej pełnił i nadal pełni wiele funkcji. Należy tu wymienić przede wszystkim członkostwo w Komitecie Nauk Ekonomicznych PAN oraz Komitecie Ekonomiki Rolnictwa PAN.

Ponadto Profesor aktywnie działa w pracach Europejskiego Towarzystwa Ekonomistów Rolnych (EAAE), będąc członkiem Komitetu Programowego Kongresów w Hadze i Warszawie, jest także członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Ekonomistów Rolnych (IAAE), New York Academy, Towarzystwa Badań Wspólnoty Europejskiej (PESCA) oraz ekspertem FAO i Parlamentu Europejskiego. W Polsce Profesor jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, w którym w latach 2005–2007 pełnił funkcję Prezesa. Poza tym Profesor był członkiem wielu komisji i zespołów doradczych, m.in. Zespołu Konsultantów Prezydenta RP, Zespołu Ekspertów Senackiej Komisji Rolnictwa, a także wielu komisji przy Ministrze Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministrze Rolnictwa, Zespołu Ekspertów przy Prezesie Agencji Rynku Rolnego oraz zespołów konsultacyjnych przy marszałku województwa mazowieckiego i lubelskiego. Pełni również funkcję przewodniczącego Rady Konsultacyjno-Programowej przy Krajowej Radzie Spółdzielczej. Profesor jest także członkiem wielu komitetów redakcyjnych czasopism krajowych, takich jak: „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej”, „Roczniki Naukowe SERiA”, „Naukowy Kwartalnik Spółdzielczy”, a także redaktorem „Prac Naukowych Katedry Polityki Agrarnej i Marketingu” oraz redaktorem wydawnictw SGGW w języku angielskim „Annals of Warsaw Agricultural University”.

Ponadto Profesor był organizatorem wielu konferencji krajowych i międzynarodowych, uczestnikiem i polskim koordynatorem międzynarodowych projektów badawczych.

Profesor Adamowicz był wielokrotnie wyróżniany nagrodami za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Otrzymał nagrodę Ministra za pracę doktorską i habilitacyjną, został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką „Za zasługi dla SGGW”, Odznaką Uniwersytetu Rolniczego w Godollo na Węgrzech, ponadto 11-krotnie otrzymał Nagrodę JM Rektora SGGW, w tym 5-krotnie Nagrodę I stopnia.

Wyróżnienia te dowodzą wielkiego uznania dla Profesora Mieczysława Adamowicza za udział w rozwoju ekonomii gospodarki żywnościowej, kształceniu kadr na potrzeby nauki oraz zaangażowaniu w działalność organizacyjną i popularyzatorską.

Podczas uroczystości laudację w związku z nadaniem tytułu doktora honoris causa prof. dr. hab. Mieczysławowi Adamowiczowi wygłosił prof. dr hab. Dionizy Niezgodą, podkreślając znaczący dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Profesora. Uchwałę Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odczytał Prorektor, prof. dr hab. Edward Pałys, a dziekan Wydziału Agrobiotechnologii, prof. dr hab. Stanisław Baran, odczytał i wręczył Profesorowi dyplom Doktora Honoris Causa. Następnie gratulacje złożyli JM Rektor UP w Lublinie, prof. dr hab. Marian Wesołowski, Rektor SGGW, prof. dr hab. Alojzy Szymański, Rektor Akademii Rolniczej w Krakowie, prof. dr hab. Janusz Żmija, przedstawiciele władz województwa lubelskiego, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego oraz inni goście.

W dalszej części uroczystości prof. dr hab. Mieczysław Adamowicz, Doktor Honoris Causa UP w Lublinie, wygłosił wykład *Interwencjonizm a rozwój wsi i rolnictwa*, w którym omówił powiązanie między interwencjonizmem państwa a rozwojem, problemy rozwoju wsi i rolnictwa, odwołując się niejednokrotnie do przykładu województwa lubelskiego.

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris UP w Lublinie prof. dr hab. Mieczysławowi Adamowiczowi uświetnił występ chóru akademickiego UP w Lublinie. Po części oficjalnej goście przejechali z Centrum Kongresowego do zabytkowego Dworku Ziemiańskiego w Felinie.